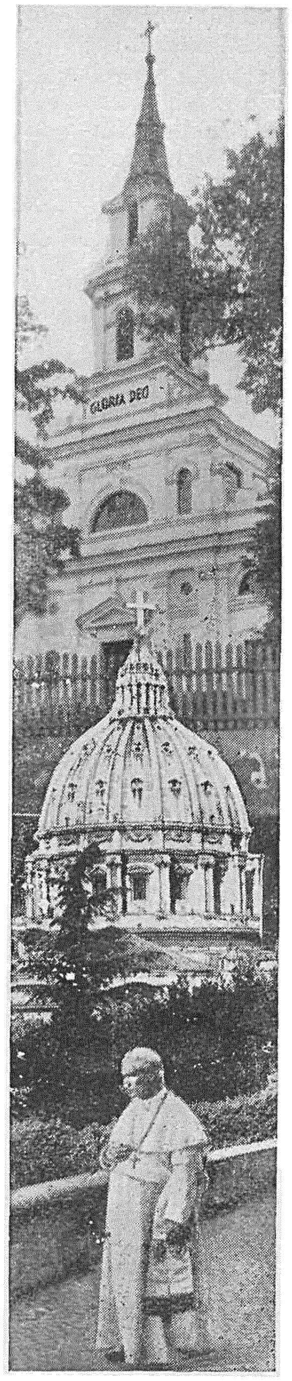
Hod. XIX KASTRYCNIK - SNIEZAN 1967 N. 95

ŹNIČ

Biełaruskaja relihijna-adradženskaja časopis

Adres Red.: Roma, v. Trionfale, 6415 || Hadav. padp. 2 dal., 1 paasobn. 15 cent.

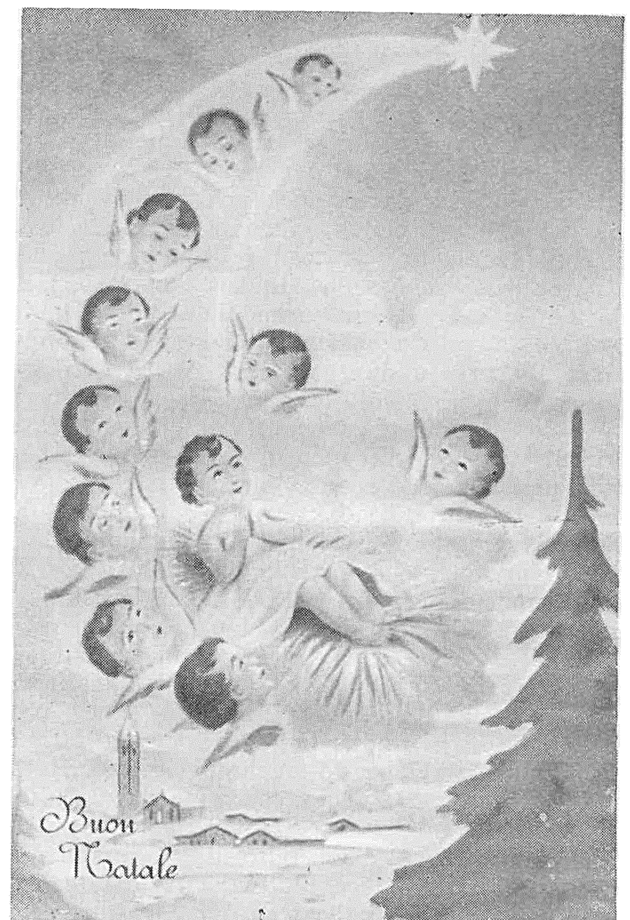

NUMAR ADUMYSLOVY

Ŭ PAMIAĆ
HISTARYČNAJ
VIZVTY
PATRYARCHA
ATHENAGORASA I
U
PAPY PAULA VI

Z KALADNYM I NOVAHODNIM PRYVIETAM I DABRAŽADANNIAMI

Pa-
ška-
dujDzi-
ciatka
Boža našu
ju zia-
mielku
mi-
łu

Ad
viar
ni ad
nas biaz
božža,
daj na
dziei
viery
siłu

ZNAKI NAŠYCH ČASAŬ

Pod Novy Hod

Našyja časy, heta pieradusim časy adčajnaha mataryjalizmu.

Nia mała śvietačaü hetych časaü i modernych adčajduchaü sacyjalnych ruchaü zakaranieła na bazie daktrynalnaha mataryjalizmu. Jany abmiažavali svoj śvietahladny kruhazor tolki da taho, što datykalnaje j eksperymentalnaje. Usie svaje idealahičnyja j praktyčnyja budovy abapierli na tym, što samo takžapatrabuje apory, abasnoüvajuć ci abhruntoüvajuć na samaj hołaj materyi.

Henyja vošža mataryjalisty pry vyrašanni najvažniejšych žyćciovych prablemaü paklikajucca tolki na ekanamičnyja j statystyčnyja navuki dy navukovyja zborniki, na abjaülonaść mataryjalizmu, ale nikoli ź nijakaha pazytyünaha hledzišča nia zvykli paklikacca na śviet duchovy, Abjaülennie Božaje. Dla abhruntavannia svaich śvietahladnych systemaü i čynaü prydumali svaju adumysłovuju dyalektyku, sposab — nažal pryncypova pamyłkovy — tałkavannia üsiaho *pasvojmu*, svaim tolki miarkavanniem. Hałoüny vysnaü taho pamyłkovaha dumannia taki, što moü raźviccio mataryjalnaje kultury u bu-

dučyni dasiahnie takoha vysokaha üzroüniu, na jakim čałaviek nia čucimie ü sabie patreby relihii. Tady relihija sama saboju ü žyćci adpadzie, jak lišniaja zusim niepatrebnaja reč. I hety voś vysnaü kładuć jany ü asnovu svajho śviatahladu, miarkujučy, što čałaviek moža upoüni žyć dy vyžyvacca, a üsiečałaviectva ü mnohahrannuju j daskanalnuju suspolnaść raźvivacca tolki tady, kali Boh — umrè!

Kali üžo havaryć ab pryncypovaści ü ichnim žyćci, dyk najvydatniejšaja chiba ü vadnym: u biezzaściarežnym aspračvanni üsiaho taho, što pierastupaje mieży mataryji. Sfera ducha dla ich nia tolki čužaja, ale prosta — nia isnuje. Toje, što jany zavuć duchovym, nia maje ničoha supolnaha z chryścijanskim paniaćciem ab ludzkoj nieśmiarotnaj dušy; jano jość u ich tolki nazovaju dla abaznačennia kampleksu tych funkcyjaü žyvoje materyi, jakija biespasredna nie padpadajuć pad počuvy.

Centram ichnich žyćciovych zainteresavanniaü — heta üžo nie najvyšejšy ideał duchova-nadpryrodny, jak vieryłasia z davien daüvych dy nia pryroda, a naviet nie čałaviek, jak heta było ü novych stahodździach; centram ichniaje uvahi u najnaviejšych časach stałasia materyja; a dabitniej kažučy, dyk naviet i nie materyja, jak takaja, a prosta mašyna, abo materyja aformlenaja tvorčaju dumkaju ludzkoju. Hetkim čynam najnaviejšuju parù historyi ludztvà trè byłob nazvać nie teocentryčnaju, a naviet i nie antropocentryčnaju, jak heta było daüniej, ale — mašynacentryčnaju.

I, nàdziva, jakraz tady, jak ludzki rozum spramohsia na najbolšy mechaničny kanstruktyvizm, zavièršany čvànlivaj kanstrukcyjaj àtamnaj bomby, ü moralnym žyćci čałavieka üziali vierch najdzičejšyja razburajučyja svomaści i siły. Ü im abazvalisia dziejniki etyčnaha razbušavanaha razładu.

Z hledzišča chryscijanskaje kancepcyi žyćcià, źjavišča hetaje, choć i paradaksalnaje, ale zrazumiełaje. Adpad bo čałavieka ad duchoünych i moralnych pryncypaü žyćciovych, a prypad da samaje materyi, da mataryjalnych vartaściaü i tendencyjaü — heta šlach rehresu, marnatraünaha nazàdnictva — šlach błudnaha syna! Na henym šlachu nièlha zbahacicca, na im tolki marnujecca nadbànaja spadčyna darahacennaja. Marnatraüny srn, što kinuü ćviordyja moralnyja zakony baćkaüskaha asiarodździa, spadziajučysia znajści paünatu žyćcia na šyrokich darohach mataryjalistyčnaha svajavolla, vyžyvannie siabie, ükancy-kancoü apyniüsia taki pry karycie z pamyjami dla nierahataj žyvioły. Voś heta było žaluhodnaje adkryćcio ü jahonym žyćci mataryjalizmu, razhnojvajučaha ü moralnym zaniapàdzie. Jakža vymoüny heta symbal dla modernych marnatraünych synoü, materyjalistaü!

I hety üsabiešni raskład čałavieka, raspad jaho moralnaha i duchovaha žyćcià — heta pieršaja najcharaktarystyčniejšaja prykmieta našych časaü. Prykmieta destruktyünaści. Hetaž i najbolšaje niaščaście, jakoje naahuł mahło zvalicca na čałavieka. Bo nie mataryjalnyja niedastatki, nia krutyja umovy pavajennaha žyćcià, niedachop supakoju =miru, nie badziàctva miljonaü vypłašanych z baćkaüščyny ludziej pa čužaśviecie, a naviet niahètulki j hoład, što kosić i praredžvaje šèrehi žyvych ludzkich hramad, nia hetaje üsio źjaülajecca najbolšym licham novačasnaha čałavieka. Najbolšym jahonym licham i praklonam jość piasok pad nahami płytki i sypučy: niedachop, ci całasnaja adsutnaść moralnaha j duchovaha abhruntavannia žyćcià, üsabiejšni jahony raspàd, što zaisnavaü jak naśledak, jak vynik adpadu ad Boha.

Ale heny žaluhodny stan sučasnaha čałavieka, moralna rasstrojenaha j lohkadumnaha nijak nie daje nam prava uvažać pesymizm, panuruju bieznadziejnaść, za druhuju charaktarystyčnuju prykmietu našych časaü. Bo, jak kaža Artur Kestler: « sytuacyja hetak adčajnaja, što pesymizm, jak i defetyzm abryzhłaść padčas vajny, niedapuščalny! » Naviet łaja abstavina, što biazbožnaść i zapiekłaja nienaviść da üsiakaje relihii — heta asnaünyja prykmièty šmat miljonaü ciapierašnich na ziamli, nie pavinna nastrojvać nas pesymistyčna. Bo « *sanabiles fecit Deus nationes* ». Siła biarecca nàviet ź nièmačy, kali tolki henaja nièmač, jak kaža śv. Ap. Pavał, zakarènicca ü Bohu. Błudnaja bo daroha marnatraünaha syna üsiož skončyłasia jahonym pavarotam da baćku.

Tamu druhoju najbolej charaktarystyčnaju, ü tym vypadku kanstruktyünaju, aznakaju našaha času jość zvarot čałavieka da Boha. Peünaž, heta jašče pakul što mo' nia poüny pavarot, a tolki refleksyja nad pavarotam da Boha. Heta tolki pavarot čałavieka tvàram i vokam da śvietu transcendentnaha (nadpry rodnaha), zvarot ludzkoje dumki ü bok chryscijanskaje prablematyki, zvarot kultury ü bok chrystyjanizmu, jakim budavałasia, rasło j raśćvitała ludztvo üpradoüž dvuch apošnich tysiačahodździaü.

Hety pavarot spaściarahajecca i ü palityčnych farmacyjach zachodnia-europejskich narodaü. Hetyja farmacyi vyłanilisia biespasredna pa druhoj suśvietnaj vajnie z bujnych hramadzka-palityčnych ruchaü, poünych ekspresyünaha i afenzyünaha nasnàžennia chryscijanskim tendencyjami. Ich, faktyčna, dzie jakoju mieraju možna uvažać za reakcyju na marksizm, što apyniüsia na ślapym zavułku hostoryi. Bo, jak kaža vydatny amerykanski teoloh, Rejnold Nibur « heta sapraüdy trahičnaja sprava vałačysia ü kryvi j marnavać skarby adnaho pakalennia na toje, kab pieramahčy adnu tyraniju, a potym spatkacca voka-ü-voka z druhoju. Usiotaki tyja chryscijanskija hramadzkija j palityčnyja ruchi — heta vyjeü pavarotu peünaje častki ludztvà tvaram da Boha.

Kudy surjoźniej treba stavicca da adrodzinaü chryścijanskaj dumki miž ludźmi navuki j piśmienstva. Viedama bo, mnoha sučasnych eurapejskich i amerykanskich pryrodaviedaü filozafaü i piśmiennikaü što-raz vyraźniej padkreślivajuć vartaść relihijnaści ü žyćci, što-raz ciaśniej spojvajuć navuku ź vieraju, a žyćcio z chryścijanskaju etykaju, dy hałaśniej havorać ab tym, što ludztvo biaz Boha dakocicca da biazvychadnaha biazdońnia

★ ★ ★

Viek dvaccaty prakładvaje novyja trasy
Na ziamli i na niebie — da zorak druhich,
I biaduje naš viek, što da hetaha času
Najciažejšaja trasa — da sercaŭ ludzkich.

Viek stalovyja ruki svaje naviaredziŭ,
Usio bolej napružvaje vočy i słych.
Nièdzie nièšta i nièkali jon nie dahledzieŭ:
Najciažejšaje trasy da sercaŭ ludzkich.

Jak dziady, havarki; jak paŭliny, strakaty.
Nie dajšoŭ jon usiož da razvahaŭ takich :
Dasiahnienniem byłab, ci vialikaju strataj
Najciažejšaja trasa — da sercaŭ ludzkich?

Jak u kazkach dziciačych ab hory i ščaści,
Sionnia śviet padzialajuć na dobrych i złych...
Oj, nialohka prakłaści — dy treba prakłaści
Najciažejšuju trasu — da sercaŭ ludzkich.

Raman Tarmoła.

Nia mienš vymoŭnym dokazam zvarotu čałavieka našych časaŭ da Boha jošć hłybokaje nutranoje prakanannie kažnaha z nas u tym, što našaja dziejsnaść, biez pavarotu ŭ chryścijanskuju duchovaść žyćcia, bieznadziejnaja. Bo-ž usie my navočna prakanalisia, ŭ jakuju prodniu zapadajecca toj čałaviek, jaki nia maje ŭ sabie najvyšejšaha Ideału, Boha. My sobskimi vačymà bačyli adčałaviečannie biazbožnych ludziej dy bestyjalstva žyćcià pabudovanaha na samych mataryjalistyčnych kancepcyjach I kažnaja ludzkaja adzinka, što pieražyła nevałueyjna vajennaje strachoćcie dy, nie zvažajučy na toje, nie pierastała nasić u sabie choć krošku tołku ludzkoha, zatužyła pa źmienie žyćciovych aryjentacyjaŭ. Zaprahnuła pierastavić siabie z vuzkich zavułkaŭ mataryjalistyčnaj zàtchi na nieabmiežanyja płoščy takoha žyćcià, ŭ jakim isnujuć dy majuć valory nia tolki mataryjalnyja, ale takža j duchovyja dy moralnyja. Jana bo zrazumieła, što tvaračy ład i ščaście ŭ žyćci samymi tolki mataryjalnymi sposabami — heta toje samaje, što tvaryć ličbu iz samych tolki hołych nuloŭ...

Kali chto chacieŭby akreślić toj zvarot sučasnaha čałavieka da Boha dakładniejšymi słavami, dyk musieŭby nazvać jaho zvarotam čałavieka ŭ bok chryścijanskaha humanizmu. Hety chryscijanski humanizm, peŭnaž, nia maje ničoha supolnaha z hetak zvanymi sacyjalistyčnymi humanistami, što ŭ sapraŭdnaści źjaŭlajucca ažurova (prazrysta) zamaskavanymi mataryalistami marksizmu. Jon taksama nie staić u nijakim źviazku z h.zv. trahičnymi humanistami, jakija — praŭdu kažučy — papali ŭ trahizm z samym saboju jakhà tamu, što ŭtracili Boha.

Naš chryścijanski humanizm — heta relihijny humanizm. Heta naśledavannie Chrystùsavaj čałaviekalubaści. Heta służba najvyšejšym spravam našaje nacyi biez demahohičnaha homanu ab baraćbie j heraiźmie. Heta žyvaja j dziejučaja antyteza proci ŭsiakich teroryzmaŭ nad ciełam i dušoju čałavieka i hramadzianina. Heta žyćcio čałavieka, jaki pradusim umièje lubić i vieryć, što budučyniu maje tolki toje, jakoje rodzicca z lubaści, dy što hatovaje kažnaj chviliny stać pierad sudom. Hetki čałaviek pierakonany, što śviet zdabudzie tolki taki humanizm, jaki ŭ minułym byŭ raśpiaty i vytrymaŭ probu na kryžy.

Filazafičnaju padbudovaju taho našaha chryścijanskaha humanizmu jošć filazofija lubaści, filazofija pajèdnannia subjektyvizmu z abjektyvizmam žyćcià ; budovy mostu miž subjektyvizmam modernych śvietahladaŭ, što takim ci hetkim sposabam siahàli svaimi karènniami ŭ nacyjanalizm i hegeljanizm, a abjektyvizmam u filazofiju śv. Auhustyna j Tamaša śviatoha.

Jakraz bo tamu, što moderny čałaviek parvaŭ kantakt z abjektyŭnymi pryncypami svajho subjektyŭnaha žyćcià, h.zn : suviaź svaje dušy pierarvaŭ z relihijnymi asnovami žyćcià, dyk dziela taho jon siannia hetki niepavažny j nervovy dy, pustahonski j niazusiarèdžany = ekscentryčny. Jon u šmat vypadkach staŭ prosta biaspryncypovym. A najhoršaja biada ŭ tym, što naviet etyčny pryncypializm, jaki jošć pieršaju j asnaŭnoju svomaściu kažnaje česnaje j šlachotnaje asoby, heta siahonnia davoli redkaje nièšta. Tamu radčejšaju stanovicca j chryścijanskaja cnota, što źjaŭlajecca padkładam usich inšych : nacyjanalnaje, hramadzkaje j tavaryskaje ŭ mižludzkim žyćci. Taja cnota, ab jakoj anhelski piśmiennik Džilbert Kejt Česterton hetkim voś dasàdnym sposabam vioŭ dyaloh z redaktaram žurnału « Ateist » u svaim fantastyčnym ramanie « Sfera i Kryž », vykazvajučy :

Kančatak hl. b. 8

NAJVYMOŬNIEJŠY DYALOH

Duch Śviaty,
zahàdna, damahajec
kab śviet u
(Jan

ŠČYRAPRYJAŹNI
nikoli bolš
ad nas adzinstva,
eryŭ nam!
21)

EKUMENIČNY PATRYARCH ATHENAGORAS I U PAPY PAULA VI

Histaryčnaje taje ranicy 26 kastryčnika 1967, a hadz. 9,21, nad aeroportam Fimicino urэšcie pakazaüsia toj čakany z Zürichu hellenski « Olympic » i, dvojčy-trojčy zakrüžyüšy pad čystym italijskim błakitam, asieü na 1-šym aerodromie « Leonardo da Vinči ».

Niezabaüna pakazaüsia zychodziačy ź jaho Vialiki Hošć vitany haračymi vopleskami spatykalnaj reprezentacyi ad Jaho Śviataści Papy : JEm. Kard. Eug. Tisserantam, Dziekanam Kar dynalskaj Kalehii, Kard. Amletam Cicognani Sakratarom di Stato i Kard. Auhustynam Bea, Staršyniom Sakrataryjatu Zadz. Chryścijan. dy niekalkimi Monsignorami z tajež Secretaryi di Stato. Jaho Śviataść. Patryarcha supravadžali Ich Emin. 4-ch Metropolitaü: Chalcedonii, Neo Cesarei, Sardes'ki, Chaldejski dy 7 inšych dastojnikaü. Pa prybyćci biespasiaredna da Vatykanu a hadz 10,30 i karotkim paśladarožnym zatrymanni ü praznačanych haścinnych apartamentach «Torre di S. Giovanni», hošci byli praviedzienyja da frontonu Bazyli dzie ich spatkaü jejny Kard. Archiprobaršč, a ü Atrium Bazyliki byli spatkanyja praz Samoha Ajca Śv. Paüła VI, ź jakim u pracesyjanalnym chodzie praz Kaplicu Najśv. Sakramantu dy pakłon Maci Božaj zbližylisia da Centr. Autara Kanfessyi, ovacyjna vitanyja massami duchavienstva i viernych, napaünia jučych Bazyliku. Pa zapalenni samym Patryarcham daravanaj Im lampady, adbyłosia ekumeničnaje nabaženstva pad akompanijamant śpievu choru Sykstynskaha j narodu. Padčas hetaj pryhožaj malitaünaj ceremonii Patryarch i Papa vyhłasili pramovy, ü jakich kažny iz svajho boku padkreśliü značennie adbyvajučahasia histaryčnaha spatkannia dy adnoülenyja pastanovy: pałažyć usie natuhi dla pryśpiašennia daskanalnaha zyspalennia miž katalikami j pravasłaünymi.

Pramaülajučy pa-hrecku, Patryarch Athenagoras I dziakavaü Paüłu VI za « vydatny prykład chryścijanskaje lubaści, « dany praz svaju vizytu ü Stambule 25 lipienia sioletniaha ; tamu voś prybyü siannia k Papie « jak brat da brata » na pasad, jaki jość pieršym pa honary dy paradku ü arhanizmie Chryścijanskich Eklezijaü rassiejenych u śviecie ».

« ... kab sviet bačyü źnič taho, što — vodle našaha symbalu viery — jość pieršaj charaktarystykaj Eklezii : *adzinaść* ».
Athenagoras I.

Atenagoras I pašla hetaha adciemiü, što Paval VI jość całavickam i Papaj vysokavartasnaści duchovaj i vydatnaj chryścijanskaj inspiracyi ; jaki pry ü svajoj pakornaści, vaładzieje üzvyšnymi dàrami j jakoha pačućcio adkaznaści pierad Boham, pierad padzièlenaj Eklezijaj dy šmatlikimi trahedyjami hetaha śvietu, dzień u dzień viadzie ad akcyi dabradziejnaści da akcyi budavannia, da zdatnaha służennia Bohu, Eklezii j całavieku ».

« Čujemo ü hetym voś mamencie vod'zyü — dadaü pravasłaüny Patryarch — nadzvyčajna śviatym mamencie, vodzyü kryvi apostałaü Piatra i Paüła, hołas Eklezii ü Katakombach dy Mučanikaü z Kalezeju, zaklikajučy nas da vyčarpannia üsich sposabaü i siarodkaü dla dakanannia śviatoha raspačataha dzieła zadziniennia padzielenaj Eklezii Chrystovaj, nia tolki tamu, kab spoüniłasia vola Zbaviciela, ale i tamu, kab na śviecie zajaśnieła toje, što jość, vodle našaha symbalu viery, pieršaj prymiètaj Eklezii : a d z i n s t v a .

Paśla, adciemiüšy raźvićcio ekumeničnaha ruchu, jaki pamoh Eklezijam vyjści ź ichniaj izolacyi, Patryarch hetak navaryü dalej : « My paklikany viaści dalej dy intensyfikavać raźvivać dyaloh dabralubaści sobiačy ź jaje dziejnik, katory upieradžaje dyaloh teolohičny ; adnosna dyjalohu üłaściva teolohičnaha supolnaje zhody, dyk jaho skirujem z adnaho boku da interpretacyi (razhladu) taho, što užo pieražyli supolna ü Eklezii (da padziełu), a z druhoha — da šukannia ü duchu dabralubaści usłužnaści budavannia, praüdy... « My, peünaž, nia možam aznačyć kolki tryvacimie hetkaje imkniennie — jašče zaznačyü Patryarch.

— Heta sprava viery u kančatkovy vynik mnohich malitvaü, śviatoje ciarplivaści, niaupynnaje pracy, ale bolš za üsio — sprava dziejnaj lubaści ». « Chajža našaje spatkannie — za- končyü Athenagoras I — budzie miłaje Bohu, chaj jano budzie novym punktam vyjściа našych Eklezijaü da Jaho dy adnaje da druhoje ».

U svaju čarhu Paval VI, pramaülajučy pa-łacinie, vykazaü svajo zadavalennie, što moh padzialicca z pravasłaünym Patryarcham pacałunkam miru =zhody nad hrobam Korifea (jak kazaü i Atenagoras) Apostałaü, što źjaülajecca sławaj Rymskaj Eklezii, dy što moh adśviažyć u pamiaci pryjaznyja suadnosiny viakami tryvaüšyja miž chryscijanskim Uschodam i Zàchadam dy pakładanyja nadziei pryviarniennia ich pašla nieščaślivaha razryvu. Dahètulešnija natuhi taho pryviarniennia — zaznačyü Papa — nia mieli, nažal, pazytyünych tryvałych vynikaü. Jany bo nie zaüsiody byli volnyja ad elementu palityčnaha, tak jak volnyja siannia, nia byli pazbaülenyja üsiakich inšych uzhladaü, po-za čystym žadanniem realiza-

vannia voli Chrystusa adnosna Eklezii. My faktyčna, z adnaje j druhoje starany, kranutyja žadanniem ačyścić našyja dušy pasłuchmianaściu praŭdzie, kab ščyra lubicca jak braty, žadajučy dabrà adzin druhomu čystym biaz prytvorstva sercam. Ščyraść našych intencyjaŭ, autentyčnaść našych decyzyjaŭ, jość znakam dziejannia Ducha Śviatoha ŭ hetaj mahutnaj akcyi abnovy i pahłyblennia, vykonyvanaha dośledna ŭ Eklezii dy ŭ kažnym viernym chryścijaninie ».

Dalej, ściviardziŭšy, što « Duch Śviaty ad nas damahajecca sposabam, jak nikoli bolš, imperatyŭnym, kab my byli adno, kab śviet uvieryŭ », Ajciec Śviaty, prypomniŭ sutnyja znaki abnovy, ci to ŭ Eklezii Rymskaj, ci Eklezii pravasłaŭnaj, dy j adciemiŭ kaniečnaść, kab hetkija, znaki pastupova raźvivalisia śmieła z adnaje i druhoje starany ŭ kantakcie, nakolki mahčyma, j sudziejnictvie, pavodle formaŭ, jakija pavinny być supolna ustanoŭlenyja.

U rečaisnaści — dadaŭ Papa — to nia inakš, jak tolki stajučysia synami ŭ Božym Synie = Ŭsierealnaści, ŭ jakoj my takža realna j tajnična stajomsia adny druhim bratami. Čym ciaśniejšaj faktyčna budzie našaja złuka z Ajcom i zy Słovam dy Ducham Śviatym, tym bolej čucimiem skłonnaść i lohkaść da ŭzajemnaj brackaści. Hetki vysiłak siabieŭśviàty uruchomlivaje toje ŭsio, nami niedaŭna ŭspomnienaje, što Vatyk. II Sabor šyroka vyśviatliŭ. Jakajaž pamoha dla nas, jakija viàzi brackaści u hetaj śviedamaści taho, što ŭ tych natuhach dasiahnuć Chrystusa my abvityja takoj vialikaj i hustoj atmasferaj śvietčanniaŭ, a miž imi pieradusim śvietčanniami mučanikaŭ našaj supolnaj viery, na jakich Vy mieli dalikatnaść paklikacca ŭ liście ahłašajučym Svaju vizytu, jak na azdobu najpryhažejšuju Rymskaj Eklezii. Usie hetyja śviatyja Uschodu i Zachodu jość tut z nami, jany ciešacca i molać Taho, Jaki raspačaŭ heta dzieła cudoŭnaje, kab daviaści da svajho kanca. Usie hetyja śviatyja, što siarod niaźličonych trudnaściaŭ, ciarpienniaŭ dy spakusaŭ zastalisia mocnymi, tak jakby vidzieli niavidomaje, vučać nas svaim prykładam — išci prosta ŭpierad natuhaju ŭsiaje našaje istoty, z vačami zahledžanymi ŭ Taho, ŭ Jezusa, jaki viadzie našuju vieru j daviadzie jaje da daskanalnaści.

Heta ŭsio pryjšło nam na dumku j symbalična pradstaŭlena praz toj fakt, što Vaša vizyta maje miesca ŭ tym časie kali Eklezija Zachodu rychtujecca da śviatkavannia uračystaści Ŭsich Śviatych, henaj biaźlikaj hramady z kažnaje nacyi, rasy, narodu i movy. Z vačyma našaj viery źviernutymi k henaj asemblei narodu zybranych navokał Chrystusa Zhrobuŭstałaha poŭnaha sławy, što siadzić pravaruč Ajca; złučanyja adnoj brackaj lubaściaj, jakoje ništo nie pavinna razarvać; a kranutyja adzinym žadanniem pasłuchmianaści tamu, čaho Duch Ehlezii damahajecca, z nadziejaj vyšejšaj za pieraškody, *pojdziemo ŭ* Imia Božaje napierad!" — zakončyŭ Jaho Sviataść

Nieadrečy mo budzie ŭspomnić tut i ab pieršaj pramovie ad imia Jaho Śviataści, jakuju vyhłasiŭ koracieńka pry spatkanni ŭ hašc. appartam. "S. Giov. della Torre" Kard. di Jorio, vitajučy Patryarcha i vykazvajučy asablivyja dabražadanni dla aktyŭnaści Hościa ŭ kirunku zadziniennia Eklezii.

Adkazvajučy J. S, Athenagoras I vyjaviŭ svaju volu być blizkim, dzieła hetaj mety da J. Sviataści Paŭła VI, Papy Rymskaha, kab dajści da adzinaści da supolnaha kilichà.

Pa skončanych pramovach Ajciec Sv. i Patryarch zamianilisia pacałunkam miru = zhody; tojež samaje zamianiŭ J. Sviataść i z čatyrmà Mitrapalitami, tady jak Patryarch — z Kardynałami: Tisserantam, Cicognani, Bea i Marella. I paśla taho, jak padobny całunak byŭ zaniesieny Kardynałam Dziekanam i Metropolitami ŭsiamu Synodu Biskupaŭ dy inšym siabram Svity Patryaršaje, J. S. Atenagoras I adčytaŭ pa-hrecku malitvu praz Siabie ułožanuju.

Ceremonija była zakončanaja bahasłaŭlenstvam Ajca Sviatoha i Patryarcha. Padčas vyjścia chor Sykstynski piajaŭ 97 Psalm: « Spiavajcie Hospadu piajannie novaje », za kažnym štrofam jakoha, masy narodu pryśpioŭvali:

« Ubi caritas et amor — ibi Deus est... »
« Dzie dabralubaść — tam i Boh! »

VIALIKAZNAČENNIE ADNAHO SPATKANNIA

Vizyta ŭ Rymie Ekumeničnaha Patryarcha Athenagorasa I jość adzinaj u svaim rodzie, tak jak było pialhrymstva Ajca Śviatoha u Ziamli Śviatoj dy niedaŭnaja vizyta ŭ Fhanar i miascovaściach pieršych saborqŭ: nivodzin Patryarch Kanstantynopalski nirazu nie dakanaŭ aficyjalnaj dy ŭračystaj vizyty Rymskamu Biskupu. Značennie hetaha zdarennia pabolšvajuć jašče rožnyja abstaviny. Pierš za ŭsio — ščaślivym trapam — Patryarch Athenagoras mieŭ spatkannie nia tolki z Papaj, ale i z Synodam Biskupaŭ h.zn.z vybarovym pradstaŭnictvam Episkapatu z całaha Katalickaha Svietu. Apračа taho — heta nia byŭ niejki akt impravizavany, ale vizyta ščyra žadanaja i rychtavanaja spatkanniami Patryarcha Athenagorasa z Paŭłam VI u Jeruzalimie, źniaćciem uzajemnych ekskamunik, dyaŭ ŭspomnienym spatkanniem ŭ minułym lipieni.

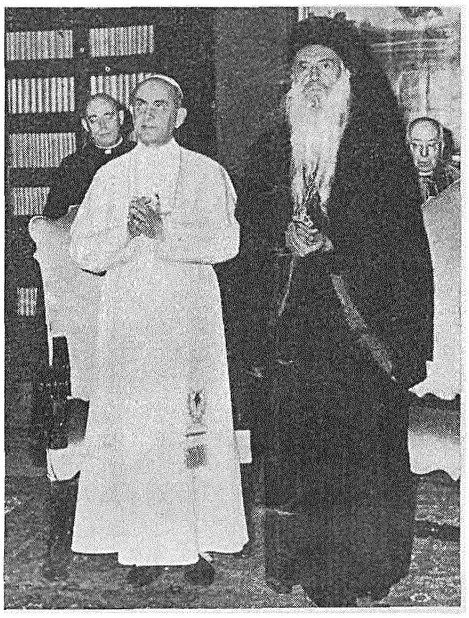
Spatkannie ŭ Rymie było takža papiaredžana važnymi vizytami Ekumeničnaha Patryarcha autakefalnych Eklezijaŭ Serbii, Rumynii j Baŭharyi z metaj naładžannia akcyi Pravasłavija naahuł, dy unijnaje ŭ asablivaści. Kali praŭda toje, što moŭ u vapošnim mamencie pryšała niabytnaść užo zapavieščanaj vizyty Rasiejskaj Pravasłaŭnaj Carkvy, to ŭsiož astajecca spadzieva, što taja vizyta — jakaja pavinnab mieć miesca nastupnaje viasny — nia moža nie adbycca u śviatle padziejaŭ hetych dzion rymskich.

Tak voś histaryčnaja vizyta ŭ Rymie jość

punktam dasiahniennia, ŭ śviatle jakoha abiartalisia ekumeničnyja padziei, jakija sudžana było pieražyć u hetych apošnich hadoch. I možnab skazać, što niaźličonyja hramady taho čaćviarhà (26.X.) napaŭniajučyja Sv. Piatra, byli bolš, čym śviedamyja hetaha. Bazylika Sv. Piatra, to pryvykłaja da ahladannia hetkich hramad dy entuzyjazmaŭ, a ŭsiož, chto dziasiatki hod žyvie ŭ Rymie, z trudnaściu drypaminaje sabie festy nahetulki bahatyja aplaŭ- « miž Pastyrami katalickimi i pravasłaŭnymi dla dabra ichnich viernikaŭ », idziecca ŭ napramku lepšaj supracy u spravach dabradziejnych dla spraviadlivaści j supakoju =zhody; idziecca — pajaśniaje kamunikat — pra « adnu biazinteresoŭnuju supracu ŭ dzialancy supolnaj akcyi na uzroŭni pastyrskim, sacyjalnym, intelektualnym, ŭzajemnaj pašany viernaści adnych i druhich u va ŭłasnych Eklezijach » ; urešcie pryjdzie zaachvočanaja i bahasłaŭlo-

« Spałučanyja brackaju nierazarvalnaju lubasciu i praniatyja adzinym žadanniem pasłušnaści tamu, čaho Duch Eklezii damahajecca dy, z vyšejšaj ad usiakich praciŭnaściaŭ, nadziejaj pojdziem, ŭ Imia Božaje, napierad !

PAVAŁ VI

RAŹVITANNIE

« Čujemo ŭ hetym niazvyčajna śviatym mamencie vodzyŭ kryvi Apostałaŭ Piatra i Paŭła... Katakombaŭ dy Kolozeju... zaklikajučych nas da... adzinistva ! »

« Toje, što nas łučyć, jość šmat bolšaje, čym toje, što nas dzielić »...

ATHENAGORAS I

zami vulkanična entuzyjastymi dy entyč niepaŭstrymna hučnymi.

Histaryčnaja heta sustreča hetaja jošć takža *punktam vyjśćia* dla dalejšaha roźvitku, dla enerhičniejšaha imkniennia da pažadanaj mety poŭnaha zyspalennia. Pieradusim hetkaja brackaja sustreča Vierchavodaŭ Eklezijaŭ i narodaŭ chryścijanskich u malićvie j dabralubaści sama saboju ŭžo stanović fundamantalny i biazcenny kantrybut da spravy z'adziniennia. Vošža, jak vyskazvajecca adzin kamunikat, hetaja sustreča dała toje, što abiedźvie Eklezii suadkrylisia šče bolš, jak « Eklezii siostry ». Ale płady hetaj vizyty napeŭna nie ahraničacca na sanym tolki palepšanni atmasfery. Supolny kamunikat dvuch protahonistaŭ vykazvaje jasnuju j enerhičnuju navažanaść abiedźvich častak iści napierad ŭ rehularnych kantakach naja « supraca pamiž prafesaràmi katalickimi j pravasłaŭnymi na poli studyjaŭ historyi, tradycyi Eklezii, patrystyki, liturhii dy prezentacyja Evanelii, jakaja adkazvałab patrebam dy nadziejam sianniašniaha śvietu ».

Tamu voś majem vialikuju racyju dziakavać Bohu za dar hetaj vizyty šmatnadziejna dy jści napierad. Ajcoŭski ohlad Božy, jaki ŭ hetych dniach dziejaŭ cudy na ekumeničnym poli, peŭnaž hatovy dziejać ich i ŭ budučyni. Da nas naležyć sudziejničać, prosiačy hetkich cudaŭ ź vieraj zdolnaj pieranosić hory, ščyrym chryścijanskim žyćciom pakornaj usłužnaści j samaadračennia, lubaści Boha i bližniaha.

Kard. Auhustyn Bea
Staršynia Sakrataryjatu z'adziniennia Chryscijan.

ZNAKI NAŠYCH ČASAŬ

« Chryścijanskaja cnota — niaŭhlèdnaja, bo jana jość cnotaju narmalnaju. Chryścijanstva zaŭsiody niamodnaje, bo jano čystaje ; a voś kažnaja moda — heta nièčyść. Kali Italija zachapłałasia mastactvam, Eklezija vydavałasia nadta purytanskaju, a kali Anhilja šaleła ad purytanstva, Eklеziju ŭvažali za lišnie mastackuju. Na piaroprach z nami vy zakidajecie nam chaŭrus iz manarchizmam i despatyzmam, zabyvajučy toje, što našaja pieršaja sprečka paŭstała ź nièchaci paddacca bažyšču despatyzmu Henryka VIII. Vam vydajecca, što Eklezija zaŭsiody zzàdu času, a ŭ sapraŭdnaści jana — pierad im. Jana maje kluč da cnoty permanentnaje. Jana adzinaja ustanova na ziamli, što moža zaŭsiody pramianièć cnotaju i zrabić jaje čymś bolšym, jak vadà (znača : zrabić jaje upojnaju roskaššu aščaśliŭlajučaju j paryvajučaju da naśledavannia).

V. M.

Direttore respons.: Dott. A. FRUTAZ
Posta indir.: Dott. P. TATARYNOVIC
Roma, Via Trionfale, 6415

Z dazvolu Duchoun Uladau
Tipolitografia Fausto Failli - Roma

Pubblicazione autorizzata dal Tribunale di Roma con decreto del 7-12-1950